

Notitie

Aan	Stuurgroep DECL
Van	Arie Schippers, René Postulart
Onderwerp	Samenvatting Energieplan DCGV
Versie	
Datum	9 februari 2011
Bijlage(n)	

Gebiedsbrede Voorzieningen

In het Strategisch Businessplan van DCGV is gesteld dat de gebiedsbrede voorzieningen zoals energie, water, onderliggend wegennet, ICT (glasvezel en breedband, e.d.), beveiligingssystemen, mobiliteitsmanagement, etc. van belangrijke toegevoegde waarde zijn voor al gevestigde en voor nieuwe bedrijven in het gebied. Door voor het gehele gebied de systemen centraal te organiseren ontstaan economische voordelen. Zo wordt geborgd dat die systemen maximaal duurzaam worden ingericht. De gebiedsbrede voorzieningen vormen een belangrijke schakel in de onderscheidende propositie als vestigingsgebied.

DCGV is binnen deze kaders gestart met een aantal onderzoeken. Het uitgangspunt voor deze onderzoeken is steeds drieledig. Ten eerste dienen de systemen zodanig te worden ingericht, dat de ambitie om zoveel mogelijk zelfvoorzienend te zijn op het gebied van energie, water en lucht (de 'stolp') maximaal wordt bereikt. Ten tweede mogen de te maken keuzen niet leiden tot een voor bedrijven hoger kostenniveau. Ten derde dienen de hiertoe op te richten SPV's of andere samenwerkingsverbanden een positieve bijdrage te leveren aan de business case van DCGV.

Energieplan

Gedurende het tweede halfjaar van 2010 is door DCGV samen met Boer & Croon een energieplan ontwikkeld voor het Klavertje 4 gebied. Een aantal scenario's is ontwikkeld door aannames te doen voor de toekomstige vraag naar energie (gas, elektriciteit, warmte/koude en CO₂) die is gebaseerd op de te verwachten bedrijvigheid per klaver.

Het thema energie leent zich bij uitstek voor het versterken van een kwalitatief onderscheidend vestigingsgebied. Ondernemers zullen echter niet verleid worden indien zekerheden op het gebied van levering, stabiliteit en prijs ongunstiger zijn dan bij concurrerende proposities. Vanuit deze randvoorwaarde is een rekenmodel ontwikkeld dat is gebaseerd op de verwachtingen ten aanzien van de voltooiing van de werklandschappen, onderbouwde aannames over de energievraag per bedrijfstype en kengetallen van beproefde energieconcepten.

Voortschrijdend inzicht en vooral voortschrijdende technologische ontwikkeling zullen in de toekomst zeker aanleiding geven tot herijking. Het plan in de huidige fase moet gezien worden als een belangrijke aanzet om te komen tot de realisatie van een economisch concurrerende en duurzame energievoorziening. Op basis van dit plan zal in de eerste helft van 2011 met marktpartijen worden gesproken om deze visie te toetsen. Na toetsing en mogelijke bijstelling van de visie is een marktbenadering voorzien waarin partijen worden benaderd, al dan niet door middel van Europese aanbesteding, om proposities te doen voor op te richten SPV's of andere samenwerkingsverbanden.

De uitwerking van de gebiedsbrede voorzieningen heeft prioriteit. Enerzijds bepaalt het voor een deel de wijze waarop het gebied (technisch) zal worden ingericht. Anderzijds is het een wezenlijk element in de propositie naar bedrijven. En die hebben zich nu al gemeld, zowel bedrijven die willen investeren in energie als bedrijven die zich willen vestigen.

Voorlopige conclusies

- de primaire energievraag piekt in 2025, waarbij glastuinbouw verreweg de grootste verbruiker is. Het aandeel van glastuinbouw in de primaire energievraag bedraagt dan 75%. De totale energievraag van 8,5 PJ is vergelijkbaar met het verbruik van 120.000 huishoudens (2,7 maal Venlo, exclusief bedrijven)
- zonder proactief energieplan wordt GPV een grote gasimporteur (290 miljoen m³) en een grote elektriciteitsexporteur gezien de op te stellen WKK's in de glastuinbouw

Notitie

- de focus van DCGV moet ten eerste liggen op efficiency maatregelen in de glastuinbouw (zeker 25 % reductie energievraag)
- de focus van DCGV moet ten tweede liggen op het realiseren van duurzame opwekcapaciteit (25-30 % reductie van 'import')
- ten aanzien van duurzame opwekcapaciteit valt op dat geothermie van grote betekenis is. Geothermie is op dit moment in ontwikkeling in het glastuinbouwgebied Californië
- door op korte termijn in te zetten op twee programmalijnen, t.w. 'Energy Savings' en op 'Energy Production & Supply' kan DCGV een duurzame én rendabele energievoorziening stimuleren.

Onderstaand schema laat zien welke effecten c.q. verminderingen van de externe energietoelevering aan het gebied behaald kunnen worden. In de ideale situatie zou de som der maatregelen 100% dienen te zijn. Dan is het gebied geheel zelfvoorzienend.

De uitkomsten maken duidelijk dat een volledige zelfvoorzienendheid op energiegebied op dit moment economisch niet haalbaar is. Inzetten op verdere energiebesparing in kassen –een ontwikkeling die al volop plaats heeft– is van grote betekenis. Daarnaast zal bij voortschrijdende technische ontwikkeling het aandeel duurzame opwekking verder toenemen. Met name kan zonne-energie, indien de prijs voor pv cellen sterk zou dalen, een belangrijke pijler voor verdere duurzaamheid zijn. Het procentuele effect van biomassa en wind is beperkt, naar verwachting ook op langere termijn. Er is simpelweg te weinig biomassa voorhanden i.c. wordt het aantal windmolens en de hoogten ervan buitenproportioneel. Dat neemt niet weg dat in absolute zin investeringen hierin wel een behoorlijke bijdrage leveren.

Inschatting economische haalbaarheid maatregelen

Maatregel	reductie	Economische haalbaarheid
Efficiency kassen en bestaande WKK's	25-30%	Kansrijk Haalbaar
Geothermie	10-15%	Kansrijk
Wind	4-7%	Kansrijk (met subsidie)
Biomassa	4-6%	Lastig
Zon – PV	5-x%	Lastig
Overig	3-7%	Wisselend
TOTAAL	Tot 65%	

Notitie

Twee operationele lijnen

In het energieplan wordt de conclusie getrokken dat een duurzame en rendabele energievoorziening gestimuleerd kan worden door op korte termijn gerichte aandacht te geven aan 'Energy Savings' en 'Energy Production & Supply', mogelijk in de vorm van aparte gespecialiseerde bedrijven. De eerste prioriteit is het realiseren van significante energiebesparingen. De tweede prioriteit is het ontwikkelen en exploiteren van duurzame opwekcapaciteit. Investeren in besparing en duurzame opwek vergt een lange termijn visie. De horizon voor bedrijven is echter vaak minder lang. Ook zijn de economics van de in de tuinbouw nu veelvuldig toegepaste gasgestookte WKK's dusdanig, dat investeringen in energiebesparing en/of duurzame opwek niet direct economisch aantrekkelijk zijn. De vervanging c.q. de optimalisatie van deze energiebron is echter wel degelijk zinvol. Door deze maatregelen kan het primaire energieverbruik tot minder dan de helft worden teruggebracht (zie tabel) en kan er tegelijkertijd een betere balans ontstaan in de elektriciteits- en gasvraag. Dan pas wordt een duurzaam economisch gebied gecreëerd. Zowel de 'Energy Savings' als de 'Production & Supply' operaties hebben een bij het doel passend winst oogmerk, waarbij onderlinge subsidie niet uitgesloten is.

De 'Energy Savings' operatie zal focussen op het stimuleren van onderzoek en het scheppen van een innovatief en aantrekkelijk vestigings- en investeringsklimaat. Eventueel wordt geparticipeerd in sector gerichte ontwikkelingen, indien de markt tekortschiet om financiering binnen bepaalde kaders rond te krijgen. Partners dienen gevonden te worden in de omgeving van kennis en technologie, alsmede in de financiële wereld. Afstemming met de in de oprichtingsfase verkerende innovatiepoot van GPV ligt voor de hand.

De 'Production & Supply' operatie zal focussen op de handel in en levering van energie en reststromen. Ook hier is het scheppen van een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor partijen die wensen te investeren in duurzame opwekcapaciteit wezenlijk. Eventueel wordt geparticipeerd en waar nodig geëxploiteerd, wanneer de markt tekortschiet. Het doel is het balanceren van de energievraag binnen GPV, gericht op maximale uitwisseling en het vergroten van de zelfvoorzienendheid. Partners worden gevonden in de omgeving van energieproductie en - leveringsbedrijven, energie projectontwikkelaars, netwerkbeheerders en in de financiële wereld.

Vervolgacties in 2011

In de eerste helft van 2011 zal DCGV de gedachten omtrent de twee operationele lijnen toetsen in de markt. Na toetsing worden de plannen waar nodig aangescherpt dan wel bijgesteld en zullen de eerste business cases worden uitgewerkt. De wijze van marktbenadering volgt nadat de eerste consultatie met marktpartijen heeft plaatsgehad.

Kapstok voor omgaan met initiatieven van derden

Inmiddels gaan op enkele fronten in het gebied de ontwikkelingen gewoon verder. Siberië verkoopt kavels voor glastuinbouw en biedt tevens een energievoorziening aan. In Californië is besloten op korte termijn te investeren in het eerste paar boringen ten behoeve van geothermie. In Venlo Greenpark (het terrein waarop de Floriade zal plaatsvinden) kan uiteraard in verband met de planning de keuze voor energievoorziening niet langer worden uitgesteld. De bouw van de DECL (Duurzame Energie Centrale Limburg) is gegund en daarmee komt wederom een initiatief op energiegebied onder handbereik. Het ontwikkelde energieplan vormt een goed onderbouwd kader voor het omgaan met al deze initiatieven, waarbij de regierol door DCGV kan worden gespeeld.

Waterplan en overige voorzieningen

Het ten tijde en als onderdeel van het Masterplan geproduceerde 'Blauwplan' gaat uit van een integraal maximaal zelfvoorzienend watersysteem voor het plangebied. Als onderdeel van de elders in dit document beschreven stappen om te komen tot een MER en een Structuurvisie worden de uitgangspunten van dit blauwplan langs de lijn van verdere technische uitwerking meegenomen. Separaat zal in 2011 nader onderzoek worden gedaan naar de financieel-economische en organisatorische aspecten van de integrale implementatie van het 'Blauwplan'. Ten aanzien van de organisatie en structuur ligt hier een belangrijke relatie met park- en gebiedsmanagement, terwijl elke vorm van uitvoering nadrukkelijk zal zijn afgestemd met het waterschap en haar zuiveringsbedrijf.

Voor de overige deelaspecten vallend onder voorzieningen is geen specifiek onderzoek uitgevoerd. Een aantal van deze voorzieningen (ICT gerelateerd) kan in nauw verband worden gezien met het thema energie. In de in dat kader voorziene marktconsultatie zullen deze aspecten volledig worden

Notitie

meegenomen. Andere voorzieningen hebben een sterke relatie met parkmanagement en zullen derhalve deel uitmaken van de in dat kader te verrichten onderzoek.